

Številka: 10100-26/2022/5

Datum: 18. 8. 2022

Odgovor na poziv Zveze svobodnih sindikatov Slovenije za izredno uskladitev minimalne plače

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZSSS) je dne 7. 7. 2022 na Vlado Republike Slovenije naslovila poziv za izredno uskladitev minimalne plače, v katerem izpostavlja, da je bila v januarju 2022 opravljena redna uskladitev minimalne plače v višini 4,9 %, kot je znašala letna inflacija v letu 2021, pri čemer je šlo za minimalno in najmanjšo možno zakonsko uskladitev minimalne plače, kljub večkratnim pozivom sindikalnih central, naj se minimalna plača dvigne za najmanj 10 %. Dejstvo je, da izračunana višina minimalnih življenjskih stroškov v višini 613,41 evra temelji na izračunu iz leta 2017 in ne odraža realne ocene le teh, zaradi česar tudi Zakon o minimalni plači ne dosega svojega osnovnega namena.

ZSSS v pozivu izpostavlja, da je po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije v obdobju januar–junij 2022 rast cen življenjskih potrebščin, merjena kot letna inflacija, znašala 8,2 %. Dvig ključnih življenjskih potrebščin tako najbolj vpliva na posameznike z nizkimi dohodki in zaposlene, ki prejema minimalno plačo ter večji del svojih dohodkov namenijo za nakup osnovnih življenjskih potrebščin. V ZSSS so prepričani, da sedanja rast cen življenjskih potrebščin znižuje realni dohodek zaposlenih ter vpliva na njihov življenjski standard in možnost vključenosti v družbo. Veča se revščina med zaposlenimi delavci, hkrati pa se večja socialna izključenost. Zlasti med otroki.

Dodatno ZSSS v pozivu izpostavlja, da spomladanska napoved Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljnjem besedilu: UMAR) za letošnje leto predvideva nadaljnjo rast cen oziroma ohranitev inflacije na visoki ravni. Za leto 2022 UMAR napoveduje letno inflacijo v višini 5,4 % in povprečno letno inflacijo v višini 6,4 %, pri čemer opozarja na negotove razmere, ki bi lahko občutno vplivale na tako ocenjeno višino do konca leta. Seveda v smislu večje rasti inflacije, kar bo še dodatno zniževalo kupno moč prebivalstva in kvaliteto življenja.

Upoštevajoč navedeno, predvsem pa upoštevajoč podatke, ki izkazujejo hitro rast cen osnovnih življenjskih potrebščin ter energentov, kar vse bistveno vpliva na realni dohodek zaposlenih (oziroma prihodek gospodinjstev), ki prejema minimalno plačo, ZSSS predlaga izredno uskladitev minimalne plače najmanj v višini 8,2 % (od 1.074,43 evra na 1.162,53 evra bruto). Izredna uskladitev minimalne plače bi nesporno prispevala k zagotovitvi minimalnega socialnega standarda zaposlenih v Republiki Sloveniji in omilila rast števila revnih zaposlenih ter zmanjšala socialno izključenost ljudi. Zlasti revnih. Hkrati pa bi predlagana izredna uskladitev minimalne plače pomenila, da bi se njena višina približala sedanjim stroškom osnovnih življenjskih potrebščin. S tem pa bi se tudi približali namenu, ki se želi doseči z veljavnim Zakonom o minimalni plači.

Vlada Republike Slovenije v zvezi s pozivom ZSSS za izredno uskladitev minimalne plače uvodoma pojasnjuje, da se zaveda problematike energetske in prehranske druginje, kar se odraža tudi v že sprejetih in predvidenih ukrepih za njeno reševanje.

Glede višine in usklajevanja minimalne plače Vlada Republike Slovenije izpostavlja, da se je v skladu z Zakonom o minimalni plači¹ (v nadaljnjem besedilu: ZMinP) z letom 2021 uveljavila nova formula za določitev zneska minimalne plače z navezavo na minimalne življenjske stroške, s čimer se je vzpostavilo smiselno razmerje med dohodki delovno aktivnih in delovno neaktivnih oseb ter enakopravnejšo in pravičnejšo obravnavo vseh zaposlenih, predvsem tistih z najnižjimi dohodki. Znesek minimalne plače ob upoštevanju rasti cen življenjskih potrebščin, gibanja plač, gospodarskih razmer oziroma gospodarske rasti in gibanja zaposlenosti, po predhodnem posvetovanju s socialnimi partnerji, določi minister, pristojen za delo, in sicer v razponu med 120 % in 140 % minimalnih življenjskih stroškov z navezavo na davčne predpise, ki omogočajo določitev bruto zneska minimalne plače. Po spremembi zneska minimalnih življenjskih stroškov, določenega z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke, se višina minimalne plače na novo določi v roku treh mesecev.

Ob navedenem pa ZMinP določa tudi redno letno usklajevanje minimalne plače, in sicer se znesek minimalne plače vsako leto v januarju uskladi najmanj z rastjo cen življenjskih potrebščin, pri čemer se uporabi uradni podatek Statističnega urada Republike Slovenije o medletni rasti cen življenjskih potrebščin decembra preteklega leta glede na december predpreteklega leta, in velja za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja tekočega leta dalje.

Za leto 2021 je bila tako višina minimalne plače, upošteva novo uveljavljeno formulo, določena v najnižjem možnem znesku 1.024,24 evra (v letu 2020 940,58 evra).

V skladu z razpravo s socialnimi partnerji, obstoječimi makroekonomskimi napovedmi in negotovostjo, povezano z epidemijo COVID-19, pa je bila za leto 2022 minimalna plača po opravljenem posvetovanju s socialnimi partnerji usklajena z uradnim podatkom o inflaciji v preteklem letu na 1.074,43 evra.

Skladno z 8. členom Zakona o socialno varstvenih prejemkih² se višina minimalnih življenjskih stroškov ugotavlja najmanj na vsakih šest let. Višina minimalnih življenjskih stroškov je bila nazadnje izračunana v letu 2017 in znaša 613,41 evra.

Vlada Republike Slovenije se strinja, da je treba glede na specifične okoliščine, v veliki meri povezane z energetsko krizo, čim prej ugotoviti novo višino minimalnih življenjskih stroškov in skladno z določbami ZMinP uskladiti tudi višino minimalne plače.

Izračun nove višine minimalnih življenjskih stroškov bo pripravljen v jeseni. V skladu z določbami ZMinP pa bo nato minister, pristojen za delo, po posvetovanju s socialnimi partnerji v čim krajšem času določil novo višino minimalne plače, ki bo ob upoštevanju vseh zakonskih kazalnikov odražala trende rasti minimalnih življenjskih stroškov.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

¹ Uradni list RS, št. 13/10, 92/15 in 83/18

² Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18 in 196/21 – ZDOsk